

GÜNÜN EN GÖZ SAATİNDE
EN SON HAVADİSLERİYLE
ÇIKAR HALK GAZETESİDİR

Sahibi ve Umum Negriyat
Müdürlüğü:
HASAN RASİM US
Basıldığı yer
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

30
HAZİRAN 1940
PAZAR

Numara: 298 Sene: 2
Tel: 23872 - Posta kutusu 214

GANDİ

Hindistan Umumi valisi
le 3 saat görüştü

Simla, 30 (A.A.) — Röyter ajanı bildiriyor: Gandi dün Hindistan valisi umumiyle hususî bir mülakat yapmış. Mülakattan sonra negredilen bir tebliğ, valii umuminin Gandiyi, dostane müzakeratta bulunmak üzere davet ettiğini bildirmektedir. Mülakat üç saat devam etmiştir.

Müzakereler hakkında hiçbir malumat mevcut olmamakla beraber başlıca aşağıdaki üç nokta etrafında cereyan ettiği tahmin edilmektedir:

- 1 — Avrupadaki vaziyetin son inkisafı karşısında Hindistanın vaziyeti,
- 2 — Harp gayretlerine yardım etmek üzere kongre partisinin müzaheretini kazanmak ihtimali,
- 3 — Harpten sonra vaki olabilecek kanunvesasi inkisafı hakkında evvelinden bir karar alınmaksızın, yukarıki maksadı temin için, başlıca siyasi unsurlar arasında teşriki mesaiyi temin edecek muvakkat tedbirlerin ihtilazı.

Bakır şilebi Midilli ile Bababurnu arasında kayaya bindirdi

"Soyvete gilep, in Bakır şilebi Zonluktan yüklediği Etibankın 7000 tona kömürünü İzmir'e götürürken gece saat yirmi üçü on Midilli ile Bababurnu arasında kayaya bindirmiş ve delinmiştir. Vapur süvarisi Haydar Yıldızalp, geminin delinen yerlerinden su alarak batmaya başladığını görerek son üç mil kadar yol aldıktan sonra sahile yaklaşarak yatarak yarı batmış bir vapuru kurtarmıştır. Geminin bir numarası anbarı ile makine dairesi su ile dolmuştur.

Süvari de dahil olduğu halde 31 kişi mürettebat sahile çıkarak kurtulmuşlardır.

Süvari bu sabah limanımıza gönderdiği bir telgrafıa gemiyi kıçından bahar ve acente tahliyesini bildirilmiştir. Gemi Kurtarma şirketinin Alimdar tahliyesi gemisi vaka yerine gönderilmiştir.

Kaza hakkında fazla tafsilat yoktur. Gemi kömür yüküyle dün limandan ve akşam saat 16 da da Çanakkale'den geçmiştir.

Kazanın dikkatsizlik eseri olduğu bildirilmektedir. Çünkü bu sahur kaza sırasında gemiyi süvarinin en yolcu ikinci veya mülüzim kapta 700 tonluk olan Bakır şilebi filodur. 9-10 senelik. Geçen sene Denizbank, Etibank ve İş bankasının 1938 senesi mart ayında İngiltereden 500 kilausur bin Türk lirasına satın almıştır. Fakat şimdi ki kıymeti tahmini olarak 1000 kilausur bin Türk lirasına ulaşmış olmalıdır. Kurtarıp kurtarılmayacağı tahliyesi tarafından vaka yerinde yapılacak tetkiklerde açıklanacaktır.

Macaristan, Romanya hududuna yeniden asker sevketti

Mareşal Balbonun
tayyaresinde on
kişi vardı

Italo Balbo

Roma, 30 (A.A.) — Ajans Stefani'nin bildirdiğine göre, mareşal Balbo'nun sukut eden tayyaresinde on kişi mevcut bulunmakta idi. Bunlar meydanında mareşalin yeğeni ile kayın biraderi ve Tunustaki İtalyan baş konsolosu bulunmakta idi. Tayyarenin sukutu ile hepsi ölmüştür.

Macar gazetelerinin fevkalâde nushalarla bildirdiği bir haber:
**Sovyet hükûmeti
Macaristana nota verdi**

Alman tayyareleri İngiltereye hücum ettiler

Londra, 30 (A.A.) — Hava, dahili emniyet nezaretleri tebliğ ediyor: Dün gece zarfında düşman tayyareleri, cenup ve şark sahillerini aşarak muhtelif noktalara bombalar atmışlardır. Avcı devriyemizin faaliyeti sayesinde düşman hiç bir nokta üzerine ciddi bir hücum yapmağa muvaffak olamamıştır. Midlands'larda bir şehirde bir hastane

hasara uğramış ve o mahallede bombalar bir kaç kişinin telefine sebebiyet vermiştir. Şarkı İngiltere rede midlands'ın şark mntakasında bristol körfezi yakınında yapılmış olan diğer hücumlar hiç bir muvaffakiyet elde edememişlerdir. İskoçyada bir şehir infikâk ve yangın bomlarla hücumu maruz kalmışsa da ne hasarat ve ne de in-

(Devamı 2 inci sayfada)

Macar salâhiyetli mahtelleri
bu haberi tekzip ediyor

Budapeşte, 30 (A.A.) — Romanyadaki vaziyetin tamamen aydınlatılmış olması dolayısıyla Macar hükûmeti, Romen hududundaki kontrolü daha sıklaştırmağa ve bu hududa doğru avcı kıtaatı ilerletmeğe karar karar vermiştir.

SOVYETLER MACARİSTANA NOTA VERDİ Mİ VERMEDİ Mİ?
Budapeşte, 30 (A.A.) — M.T.I. ajansı bildiriyor: Budapeştede bir çok gazeteler fevkalâde nushalar negrederek Sovyet hükûmetinin Macar hükûmetine bir nota vererek aşağı Karpatlarda bulunan Ukranyalı ahaliyi muhafaza etmek hakkını talep ettiğini yazmaktadır. Salâhiyetli mahafil, bu haberin baştanbaya uydurma bulunduğunu ve böyle fevkalâde nushalarla nehrinin de şimdiye kadar emsali sebat etmemiş olan bir hareket olduğunu beyan etmektedirler.

Fransız hükûmeti Bordoyu terk ediyor

Bundan sonra, Fransız nazırları bir şehirde,

parlâmento bir başka şehirde bulunacak

Bordo 30 (A.A.) — Havas bildiriyor:

Jour Echo de Parisin bildirdiğine nazaran Alman kuvvetlerinin muhafazası altında kalmak istemeyen hükûmet Bordoyu terketmektedir. İlgali mntakasına dahil Bordo artık Fransanın muvakkat hükûmet merkezi değildir. Mareşal Peten bu şehri terkederek merkezi Fransaya gitmek kararını vermiştir. Fakat bundan böyle devlet merkezi bir şehrin imtiyazı olmayacaktır. Bir şehirde nazırlar diğer iki şehirde de parlâmento bulunacaklardır. Parlâmentonun faaliyetinin tahdit edilmesi, memleketin manevi kalkınması ve işe koyulması ve vatana asil ve mağrur yeni bir ruh yaratılması için lâzım gelen himmet ve serbestinin vatanın mukadderatına riyaset eden büyük Fransız bırakılması akliselinin gösterileceği muhtemeldir.

"Yolunu ihtihap etmek, başlığı altındaki yazısında Figaro gazetesi hükûmetten, memleketi, ne yapacağını bildiği ve Fransanın gasırmamış olduğu hissinin vermesini talep etmektedir. Aldanmak, tereddütten evlâdır. Uzak bir istikbalde temkinle hareket edenlerin atılanları yola getirmesi imkânız değildir. Maalesef şimdi bahis mevzuu olan atı değil haldir.

(Devamı 2 inci sayfada)

Panama kanalında alınan tedbirler

Kanalın pasifik methali
ağlarla kapatıldı
Amerika donanması, kanal
mntakasına geliyor

(Yazısı 2 inci sayfada)

Saat 14 e kadar gelen haberler

BESARABYA ve BUKOVİNANIN TAHLİYESİNE DEVAM EDİLİYOR

Londra, 30 — Besarabya ile şimali Bukovinanın tahliyesine devam ediliyor. Romen ordusu, dün öğle vakti Perhomed, Romanyoti, Floresti, Orsi, Kisina, Kaosani, Lakul, Alipi, şehirlerini tahliye etmiştir. Ahali de çekilmektedir. Asıl Romanyaya yüz binlerce muhacir gelmiştir. Bunların çoğu beraberlerinde hiçbir şey alamadıkları rından vaziyetleri çok güçtür. Hükûmet kendilerini yerleştirmeye çalışıyor.

(Devamı 2 inci sayfada)

* Memleketimizde yaz saatinin tatbikine bu gece saat 12 den itibaren başlanacak, saatler bir saat ileri alınacaktır.

* Birkaç gün evvel Hariciye nazırı ile birlikte Ankara'ya ziyaret eden Irak Adliye Nazırı Naci Şevket Bey, Irak Elçisi Kâmil Geylani Beyle beraber bu sabahki ekspresle şehrimize gelmiştir.

Doğruca Parkotele inen misafir nazır burada iki üç gün kaldıktan sonra Toros ekspresile Bağdada dönecektir.

* Dün, Şehrinin bir ana oğlu yakın akrabaları tarafından ağır surette yaralanmışlardır. Carih Kasımpaşa'da oturan Salâhaddin adında bir gençtir.

Salâhaddin dün akşam Şehrinin de oturan bakanı Şükrü'nün evine misafirlere gitmiş, öteden beriden konuşurken hiç yontan bir kavgaya girmiştir. İki akrabasının havasına Şükrü'nün annesi Leyla da karışınca, Salâhaddin birkaçını çarpmış ve annesi oğlu muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanmıştır.

Leyla ile Şükrü Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmışlardır. Salâhaddin yakalanmıştır.

* İstanbul elmeğinin tamamen sert bugdaydan imalî işi güçlüğüne uğramıştır. Bilhassa cenup vilayetlerinden gelecek sert bugdayların, vapur seferleri tatil edildiğinden kara yoluyla nakledilmesi çok pahalıya mal olmaktadır. Ancak denizyolu açıktıktan sonra bu işin tatbik edilebileceği anlaşılmaktadır.

* Şehir meclisi, üç temmuz çarşamba günü fevkalade ictimaa çağırılmıştır. Toplantıda Üsküdar Halk tramvaylarının tasfiyesi meselesi görüşülecektir. Üsküdar tramvayları tasfiye amalemi bitirdikten sonra İstanbul tramvay şirketine bağli olarak çalışacaktır.

* 11 senedenberi şehrimizde kurulmakta olan yerli mallar sergisinin bu sene açılışına başlanılmaktadır. Birçok sanayi müesseseleri esas senenin kuruluş tarzından memnun değillerdir. Onun için yeni sergi binası yapılmaya kadar artık hiçbir faydası kalmamış olan bu muvakkat serginin kurulması muvafık görülmektedir.

* Harp vaziyeti yüzünden haricîten malzeme getirmek imkânı kalmadığından Pendik'te bu yıl başlanması muhtemel olan tersane inşaatı geri kalmıştır. Yalnız hazırlanmış yapılabilecek ve projeler tamamlanacaktır. Vaziyet düzeldiğince inşaat derhal geçilecektir. Yalnız İstinye ve Kasımpaşa havuzlarının inşaatı devam etmektedir.

* Maarif vekillliği yeni ders senesi başında muhtelif vilayetlerin okul ve öğretmen ihtiyacını karşılamak maksadıyla esaslı tedbirler almaktadır. Umum müfettişlerin verdiği raporlar, orta terhisat direktörlüğü tarafından tetkik edilmiştir. Şimdiye kadar yapılan tetkiklerle kademe zammı görülmüş ve bazı öğretmenler 300 kadardır. İkinci tetkiklerde talim figürleri tetkik edilecek ve bilhassa yardımcı öğretmenlerin muvaffakiyeti gözden geçirilecektir. Muvaffakiyet göstermeyen yardımcı öğretmenlerin önümüzdeki ders senesinde vazifelerinden son verilecektir. Üniversite mezunu olup İstanbul'da yardımcı öğretmen olanlar Maarif vekillliğine müracaat ederek asıl öğretmen olmak arzusunı göstermişlerdir.

Yardımcı öğretmen tayini bu yıl da yapılacaktır.

* 1 temmuz denizciler bayramı yarın büyük merasimle kutlanacaktır.

* Kasımpaşa, Bahriye caddesinde bir kahvehanede çıraklık eden Ömer elini yüzünü yakarak ya tacağı sırada nemli elleri ile elektrik düğmesini çevirirken, eli çirak kalan bir elektrik teline değ-

Macaristan, Romanya hududuna

asker sevketti

(Bastarafı 1 inci sayfa)
İtalyan ajansına göre Sovyet askerleri yanışıklıkla Besarabya hududunu geçerek asil Romanyada Herda şehrine kadar gelmişlerdir. Fakat yanlış anlaşılma tayin edilmiş olan hatta çekilmişlerdir.

Sovyetler birliğine terk edilen arazi hakkında tefferruat meseleleriyle meşgul olacak komisyonun Roma azası, general Aldesin riyasetinde, bir Romanya vapuru ile Köstence'den Odessa'ya hareket etmiştir.

BULGAR HARİKİYE NAZIRININ TEMASLARI

Sofya, 29 (A.A.) — Hariciye nazırı Popof, biribirini takiben İtalya, Almanya ve İngiltere sefirlerini kabul etmiştir.

SABİR TAVSİYESİ

Roma, 29 (A.A.) — Ştefani ajanının diplomatik muharriri bildiriyor:

Salâhiyetler Roma mahfellerinde, Sovyetler Birliği ile Romanya arasındaki meselelerin sulhu bir hal suretine rabt edilmesinin gerek Romada gerek Berlinde memnuniyetle karşılandığı beyan edilmektedir.

Macaristan ve Bulgaristanın da istediklerini alması hazırlanmıştır. Macaristanın bu meselelerin sulhu bir hal suretine rabt edilmesinin gerek Romada gerek Berlinde memnuniyetle karşılandığı beyan edilmektedir.

ALMAN TAYYARELERİNİN HÜCUMU

(Bastarafı 1 inci sayfa)
Sancak zayıf husule gelmemiştir. Şimdiye kadar bildirilen insan zayıflığı iki maktul ve sekiz yaralıdan ibarettir.

ITALYAN TELİĞİ

İtalyada bir mahal, 30 (A.A.) — Umumî İtalyan karargâhından:

Bingazi cephesinde mülkate şayan faaliyetler olmaktadır. Bazı mahaller ıssal ve düşmanın motörli kıtaatın hücumları tarfedilmiştir. Hava muharebeleri esnasında düşmanın dört tayyaresi düşürülmüştür. Bu tayyarelerin mürettebatı esir edilmiştir. İki tayyaremi hareket üzerine dönmüştür.

Tobruk üzerine yapılan bir hava akını bizim için pek az hasarâtı mucip olmuş ve süratle müdahalelerde bulunan avcı tayyarelerimiz, iki düşman tayyaresi düşürmüştür. Üçüncü bir düşman tayyaresinin daha düşmüş olması muhtemeldir. Massu üzerine yapılan diğer bir

mis ve Ömer hemen elektrik çarpmasından zabta raporuna nazaran "kötür haline gelerek" oraya yıkılmıştır.

Ömerin cesedi, zabta tarafından kaldırılmıştır. İcab eden tahliikat devam etmektedir.

du. Şurası çok tuhafdır ki suikasten evvel daima kabulsur, korkunç rüyalar gören katil, vallahı öldürdükten sonra bir defa bile konuşup bir rüya görmemiştir.

Prencip vaktinin büyük bir kısmını düşünmekle geçirirdi. Esasen sükküt bir adam olan vallahın katili, şimdi büsbütün sükküt olmuştu. Zaman oluyordu ki günlerce, hatta haftalarca ağzını açmıyordu.

— 19 —
Prencipin çok üzüldüğü cihet suikasti müteakip hemen umumî harbin başlamış olması idi. O, Avusturya Macaristanda ihlâl çıkmasını temin için katil olmuştu, halbuki şimdi dehşetle görüyordu ki yalnız Avusturya değil, bütün dünyada kan gövdeyi götürüyordu. Bu düşünce katili o kadar üzdi ki bir iki defa hücrelerinde kendisini havlusıyla asarak intihara bile teşebbüs etti. Lâkin bir defasında havlu küçük geldi, diğderinde duvarda, ki çivi ağırlığına tahammül edemiyerek çıktı ve kendisi paldır küldür yere yuvarlandı. O da ister istemez hayatın acılarına tahammül mecbur kaldı. Hastalığı alabildiği ne ilerliyordu. Prencipin göğüs ve kolundaki yaralar doktorların gayretleriyle rağmen bir türlü kapanmak bilmiyordu ve katil, belki de asumanı bir ceza olmak üzere, bütün azasını yavaş yavaş çürüyüp tefessüh ettiğini görüyordu.

Nihayet evvelâ sol bileği, sonra da kolu kesildi. Bu ameliyeler katilin sıhhatini düzeltememişti. Trez

yenışat zindanının rutubetli duvarlarıyla beslenen verem, mahkûmun vücudunda alabildiğine tahribat yapıyordu.

Lâkin Prencipin bizzat hapishanenin tabibine söylediği gibi kendisini en ziyade harap eden şey maddî mahrumiyetleri ve ısrarlılığı değildi: O en ziyade umumî harbin neticelerinden Bosnanın daha fazla bir tazyika maruz bırakılmasından müteessir oluyordu.

Esasen mahpeste kâfi mîkdarıda gıda alamadığından açlığın de tesiriyle asabiyetli günün gece artıyordu, cinnet buhranları geçirdiği bile oluyordu.

Artık "Prencip" için fazla yaşamak neye yarardı? İşte Sırbistan mahvolmuştu. Bosna ise gözlerinin önünde cankışkırıyordu.

"Prencip" in bir tek emeli kalmıştı: Ölmek, mümkün olduğu kadar çabuk ölmek... O kadar ki kendisinin evvel ölmüş olan "Cabriniovic" ve "Grabej" in bu dünyadan köçerek şu şemati mah besin sıkıcı ve rutubetli hücrelerinden kurtulmuş olmalarına gübta etmeye bile başlamıştı. Fakat maddî ve manevî ızdıraplarına kadar büyük bir metanetle tahammül ediyordu ki hatta gardiyanları bile bu sükküt katilin hakir görmeğe başlamışlardı. "Prencip" in fîkrince suikasti yaptığı gün madî hayatı nihayete ermişti. Binaaleyh fazla yaşaması bir müddet daha ızdırap çekmesi demekti.

(Devamı var)

Japon kuvvetleri

Longkongdan Çungking'e giden münakale yollarını kesti

Nankin, 30 (A.A.) — Domei ajansı, Çin orduları başkumandanının Hongkong ve Kovloon arazisi tarihiyle Çungking hükümetinin silâhlannasına katı surette nihayet verilmesini talep ettiğini bildiriyor. 22 haziranda Kovloon yakınında harekâta başlamış olan Japon kuvvetleri, bu mntakada muhtelif Çin üsleri ıssal ederek, Hongkongdan Çungkinge giden münakale yollarını kesmişlerdir. Japon kuvvetleri ıssabında lazım gelebilecek sair tedbirleri de almaya muktedir bulunmaktadırlar.

Tebliğ, gayesi Çungking'e giden münakale yollarını kesmek olan Fransız Hindicini hududundaki harekâttan bahsederek Japonların, mezkûr Hindicini ile hemhudut olan Kuvası vilâyetinde bütün stratejik noktaları ıssal etmeğe muktedir olduklarını ve Fransız makamatı tarafından yapılmış olan taahhüde tevfikkan, Fransız Hindicisinde bulunan Japon müttefiklerinin ıstirakle Çungking'in silâhlannasına mani olmak için bilâhara lazım gelen bütün tedbirlerin de alınacağını ilâve etmekte dir.

Litvanya Başvekil muavini

Molotof tarafından Moskovaya çağrıldı

Kaunas, 30 (A.A.) — Başvekil muavini ve hariciye nazırı Bay Mikkevicius, bugün Moskovaya hareket etmiştir. Mumalleyh, Moskovaya B. Molotof tarafından davet edilmiştir.

Bu ziyaretin gayesinin yeni hâdiselerin ıssal altında Sovyet Rusya - Litvanya münasebetlerini mülzakere etmek olduğu söylenmektedir.

Fransa Bordoyu terk ediyor

(Baş tarafı birinci sayfa)
Newyork, 30 — Fransız başvekil muavini Laval, Fransız teşkilâtı esaslıyinde taddil yapılmış ihtimali olduğunu söylemiştir.

Havayici zaruriye fiyatlarını yükseltmesine mani olacak tedbirler alınması hükümetçe kararlaştırılmıştır.

Ekmek hamurlarında kullanılan un lara, bazı benziyen maddeler karıştırılmaktadır. Süt ve mamulâtının bulunmadığı vilâyetlerde, vilâyet makamatı bu maddelerin ıstihlakını yalnız çocuk ve ihtiyarları inhisar ettirebilecektir.

Badema lokanta ve otellerde tereyağı ve taze kaymağı, pısmış yemekler haricinde müteyneye vermek menedilmiştir. Pasta, keklerime inali dehi menedilmiştir.

MÜTTEKİLERİN SİMALİ FRANSA ve BELÇİKADAKİ ZAYIATI

Londra 30 — Buradaki Fransız enstitüsü profesörlerinden birisinin general de Golden aldığı malûmatı nazaran, İngiliz - Fransız kuvvetlerinin Belçika ve simall Fransadaki (Fransada bilâhare yapılan muharebelerdeki zayıfları) muharebelerdeki zayıfları şu şekilde tespit edilmiştir:

60 bin ölü ve 300 bin yaralı. Ayrıca, Belçika harekâtı esnasında 350 bin ve Fransada da 800 bin asker Almanlara esir düşmüştür.

KIZIL SAGLI KADIN

VURDULAR

Yazan: MUZAFFER ESEN

Sadriyazam kallavi ve kırmızı çuha kaplı erkân kürkü giymiş, başına selimî destanını geçirmişti. Siyah sakal ve siyah bıyıklarının gölgesi arasında bir kat daha kırmızı görünen kâhın ve etli dudaklarında büyük devlet adamlarına mahsus resmî tebessümle etrafına bakarak, alkış tutan serhengân taifesinin önünden geçti. Adımlarını mehterin nağmelerine uydurur gibi mevzun ve ahenkî bir yürüyüşle kendisini bekleyenlerin önünden geçti. Bekleyenler tarafından en büyük iltifat olarak kabul edilen lakayd ve müdat selâmını etrafa bol bol dağıtarak binek taşına kadar geldi. kethüdâyı sadrî alinin yardımı ile sırtına attı.

At sıradı. Mahir süvarisinin altında derhal toplandı ve bütün divan erkânının alkışları arasında yola koyuldu.

Kızıl güneş, ateşten arabası çarpan iki ordu üzerinde ağır sürükleyerek yürüyor. Tatar süvarileri Petrovaradin bir buçuk saat mesafesinde bulunan bir tepenin üzerinden bütün hızıyla düşman üzerine ailesi koşturuyor... sırtlarını sağ cennahdaki bataklığa dayamış Yenice ri bölükleri düşman safları arasında dehşet saçacak olan Tatar süvarilerinin bu hücumu bitirmesini bekliyor. Sonra o da merdanesini Prens Öjen'in bizzat kumanda ettiği Nemeç kısmı küllisi üzerinden geçirecek. Tatar süvarisi Nemeç ordusunun sol cennahında panik doğuracak... O vakit gerisi çevrilmiş bir vaziyette düşen Nemeç ordusu Osmanlı ordugâhının yerinden bile kımıldamamış olan merkez kıtalarına hücum edecek için ıster istemez bataklığa düşmüş bulunacak. Bataklığa saplanmış bir ordudan ise hiç hayır kalmamış demektir.

Tatar süvarileri bütün hızlarıyla indiler. Nemeç ordusu ağır mükşetlerin ateşle bu hücumu karşılamak ve durdurmak ıstedi. Fakat Tatar süvarisi ince ve hafif kılıçlarını çekmiş olarak o kadar hızlı saldırdı ki österlerinde arkalarının birer birer serildiğini gören Nemeç ordusunda kısa bir zaman içinde

bir panik başladı. Nemeçlerin bütün merkez kıtasının arkasından doğru karmakarsık bir halde kılmeğe başladılar.

Bu halî gören Yenice ri Ağa çok söylemez Emînağa Yenice ri ortalarına hücum emrini verdi. Nemeç ordusunun sağ cennahı da Yenice ri ateşinin şiddetli karşısına da bozulmaya başlamıştı.

Üç akşam evvelki harp meclisi de verilen kararlar tamamiyle bitik edilmişti. Artık Düşmanın rıhan bir hale gelmesini beklemekten başka yapılacak bir iş kalmamıştı.

Üç akşam evvelki harp meclisi planını hazırlarken kurnaz devlet adamı olarak tanınan olan Prens Öjenin keskin görüşü zeki bir kumandan olduğuna böyle bir bozulmuşluk arifesinde rektörüne bir plan tertip edileceğini hesaba katmamıştı. Prens Öjen bu gerileyiş gördüğü anda meclisi çok tehlikeli olabileceği bir rekte geçti. Merkeze henüz yaklaşmamış bir vaziyette bulunan Yenice ri kişilik bir kuvvetle Tatar süvarilerinin arkasından hareket etti. Tatar süvarisi hareket etmeden tepeden hayli uzaklaşmıştı. Tepeden arkasında büyük bir kuvvetin peyda olduğunu görünce falladı. Süvarilerin bu vaziyette görünce kaçmakta olan Nemeçlerin geri döndüler.

İki ailesi arasında kalacakları hisseden atlılar daha geniş çaplı yaparak orduya dönmek maksadıyla sağ yandan Macar ordusuna doğru atıldılar, dolmuş gün koşmaya başladılar.

Tecrübesiz bir kumandan bu suretle kaçmaya başlayan süvarilerin karşısına talip hareketi parak ordusunu lüzumsuz bir uğrunda oyalayabilirdi fakat Prens Öjen bu gaflete düşmedi. Elinin bütün ordusıyla bozulmuş olan cennahı takviyeye koştu. Nemeç ordusu yarı bozulmuş bir halde bulunduğu halde altmış bin kişilik kuvvet teşkil etti. Bu kuvvet hızıyla Yenice ri ortalarının üzerine atıldı.

(Devamı var)

Kurtulan, 8 — Başına "K" hediye olur - Kundura altına lan demir.

Yukarıdan aşağı:

1 — Kabahatler, 2 — Tersî adettir - Mesur, 3 — Hicap vaziyeti, 4 — Tahammül ettiğime seylere konur - Et sütar, 5 — masapan, 6 — Peynirin yarı aşağı - Sakin olan, 7 — Kast nuda bir kaza - Cübbe, 8 — Hüner, 9 — Tersî sıraya demektir - Tokat değil, 10 — İylen - Bir söz rengi.

57 Nolu bulmacanın halli

Soldan sağa:

1 — Komutan, 2 — Paradışta, 3 — Asil vatan - Tersî çok değil, 4 — Büyük ev - Hanuz, 5 — Alle ismi, 6 — Hastalıktan kalkma, 7 —

Soldan sağa:

1 — Sivrisinek, 2 — Eye, 3 — Yirmisekiz, 4 — Ale, 5 — Hışler, Seb, 6 — Akial, 7 — Tey, İmlâ, 8 — Derma, 9 — Tecim, Sız, 10 — Anı,

Şirketi Hayriyeden

Boğaziçi vapurları 1 temmuz 1940

pazartesi gününden itibaren yaz saati

mucibince işliyeceklerdir

görmeydi.

— Evet, bunları söyleyistiniz. Demek oluyor ki hırsız sizden sonra girmiş. Acaba kapıdan baktığınız vakit kasanın açık ve kapalı olduğuna dikkat ettiniz mi?

Esma kasklarını çıkararak:

— Kasa kapalıydı, bunu iyice hatırlıyorum.

Hikmet kendini tutamıyarak haykırdı:

— Ne yaptın - Esma, ne yaptın? Bu hastabakıcının kurdugü tuzağa yakalandık. Bu sözlerle Bahanın...

Birdenbire boğuluyormuş gibi sustu, adeta başına kan varmış gibi bir hali vardı. Esma da şaşaladı. Fakat ben kat'iyen ıstifimî bozmadım ve Hikmeti bir dakika bile gözden ayırmadım.

— Kasa, dedim, Davudun odasındadır. Demek oluyor ki Baha kürtüphanede değil, Davudun odasında vuruldu. Bu odada masanın yanında kan izleri var. Ve Esma harım Bahayı gördüğü vakit Baha yaşamıyordu, ölmüştü.

Esma, yavaş yavaş başını eğdi. Hikmet içini çekti ve artık bacakları vücudunun sıketini çekemiyormuş gibi bir sadalyeye düştü. Alinin murıldandığını ıstittim.

— Davudun odasında ha!

Aliyenin yüzü taştan bir maske imlâni almıştı. Ben hepsine birer birer ve telâssız olarak baktım.

İçlerinden en evvel Aliye kendini topladı ve:

— Canan, dedi, Davudu çağırınız, Kendisiyle konuşmamız lazım.

(Devamı var)

Prencip

25 Yakut tarihini en büyük faciası

Evvelâ "Cabriniovic" canverdi. Sonra sıra "Grabej" e, Bosnasarayda hakimlerin ceirelerine, şimdiye kadar hiç bir mazmunu söylemeye cesaret edemediği hakikatleri püs-küren ve bu yüzden hücrelerine döner dönmey yeni işkencelere maruz kalan ve bütün bunlara rağmen ertesi günü ilk gündeliğinden daha şiddetli bir lisan kullanan bu hadid, ihlâliye geldi.

Prencip iki arkadaşının ölümle-rini gördü; kendilerini mezarla kardeşiyi etti ve tesadüfün çok garip ve elim bir cilvesidir ki Avusturyanın inhidamında bir kaç ay evvel, vatanının hüfrriyete kavuşmasına pek az müddet kala 1918 se nesi martında bu fati dünyaya o da gözlerini yumdu.

Prencipin Treziy inşaat hapishanesinin karantlık hücrelerinde karşılaşıfı fena muameleleri tarif ve tasvir etmek imkânı haricindedir. Hücrelerinde yalnız yaşayan suikastçiyi kitap ve ilimiyordu. Daima çok meyus ve çok belhbat bir ömür süren Prencip tedavii de edilmiyor ve geçeri ancak uyuduğu zamanlar biraz ıstirahat edebiliyordu. Bıraz diyoruz, çünkü Prencipin uyku su da her gece üç dört saatlan fazla devam edemiyor

du. Şurası çok tuhafdır ki suikasten evvel daima kabulsur, korkunç rüyalar gören katil, vallahı öldürdükten sonra bir defa bile konuşup bir rüya görmemiştir.

Prencip vaktinin büyük bir kısmını düşünmekle geçirirdi. Esasen sükküt bir adam olan vallahın katili, şimdi büsbütün sükküt olmuştu. Zaman oluyordu ki günlerce, hatta haftalarca ağzını açmıyordu.

— 19 —
Prencipin çok üzüldüğü cihet suikasti müteakip hemen umumî harbin başlamış olması idi. O, Avusturya Macaristanda ihlâl çıkmasını temin için katil olmuştu, halbuki şimdi dehşetle görüyordu ki yalnız Avusturya değil, bütün dünyada kan gövdeyi götürüyordu. Bu düşünce katili o kadar üzdi ki bir iki defa hücrelerinde kendisini havlusıyla asarak intihara bile teşebbüs etti. Lâkin bir defasında havlu küçük geldi, diğderinde duvarda, ki çivi ağırlığına tahammül edemiyerek çıktı ve kendisi paldır küldür yere yuvarlandı. O da ister istemez hayatın acılarına tahammül mecbur kaldı. Hastalığı alabildiği ne ilerliyordu. Prencipin göğüs ve kolundaki yaralar doktorların gayretleriyle rağmen bir türlü kapanmak bilmiyordu ve katil, belki de asumanı bir ceza olmak üzere, bütün azasını yavaş yavaş çürüyüp tefessüh ettiğini görüyordu.

Nihayet evvelâ sol bileği, sonra da kolu kesildi. Bu ameliyeler katilin sıhhatini düzeltememişti. Trez

yenışat zindanının rutubetli duvarlarıyla beslenen verem, mahkûmun vücudunda alabildiğine tahribat yapıyordu.

Lâkin Prencipin bizzat hapishanenin tabibine söylediği gibi kendisini en ziyade harap eden şey maddî mahrumiyetleri ve ısrarlılığı değildi: O en ziyade umumî harbin neticelerinden Bosnanın daha fazla bir tazyika maruz bırakılmasından müteessir oluyordu.

Esasen mahpeste kâfi mîkdarıda gıda alamadığından açlığın de tesiriyle asabiyetli günün gece artıyordu, cinnet buhranları geçirdiği bile oluyordu.

Artık "Prencip" için fazla yaşamak neye yarardı? İşte Sırbistan mahvolmuştu. Bosna ise gözlerinin önünde cankışkırıyordu.

"Prencip" in bir tek emeli kalmıştı: Ölmek, mümkün olduğu kadar çabuk ölmek... O kadar ki kendisinin evvel ölmüş olan "Cabriniovic" ve "Grabej" in bu dünyadan köçerek şu şemati mah besin sıkıcı ve rutubetli hücrelerinden kurtulmuş olmalarına gübta etmeye bile başlamıştı. Fakat maddî ve manevî ızdıraplarına kadar büyük bir metanetle tahammül ediyordu ki hatta gardiyanları bile bu sükküt katilin hakir görmeğe başlamışlardı. "Prencip" in fîkrince suikasti yaptığı gün madî hayatı nihayete ermişti. Binaaleyh fazla yaşaması bir müddet daha ızdırap çekmesi demekti.

(Devamı var)